

Konkluzje Rady w sprawie roli młodych ludzi w budowaniu bezpiecznego, spójnego i harmonijnego społeczeństwa w Europie

(2018/C 195/05)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC:

1. Polityczne tło przedmiotowego zagadnienia przedstawione w załączniku do niniejszych konkluzji.

ODNOTOWUJĄC:

2. Program działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa przedstawiony w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2250 (2015), w którym uznaje się istotny i pozytywny wkład młodych ludzi w działania na rzecz zachowania i propagowania pokoju i bezpieczeństwa oraz potwierdza ważną rolę, jaką młodzi ludzie mogą odgrywać w zapobieganiu i rozwiązywaniu konfliktów.
3. Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (agenda 2030) przyjętą przez ONZ we wrześniu 2015 r. i cele zrównoważonego rozwoju, które stanowią w swoim założeniu transformacyjne ramy polityczne mające na celu eliminację ubóstwa i osiągnięcie zrównoważonego rozwoju. Zapewniają one równowagę pomiędzy trzema płaszczyznami: gospodarczą, społeczną i środowiskową, przy czym uwzględniają kluczowe kwestie sprawowania rządów oraz istnienia pokojowych, harmonijnych i integracyjnych społeczeństw, a także uznają zasadnicze powiązania między swoimi celami i zadaniami.
4. Globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, która przewiduje rozwijanie odporności społecznej także poprzez pogłębianie działań w obszarze edukacji, kultury i młodzieży w celu wzmocnienia pluralizmu, współistnienia i szacunku.
5. Europejski konsensus w sprawie rozwoju, w którym stwierdza się, że młodzi ludzie są motorem rozwoju i zmian, dlatego pełnią zasadniczą rolę w realizacji agendy 2030, m.in. dzięki ich zdolności do wprowadzania innowacji oraz że UE i jej państwa członkowskie będą także dążyć do wzmocnienia praw młodych ludzi i umocnienia ich pozycji w prowadzeniu spraw publicznych, w tym przez wspieranie ich udziału w lokalnej gospodarce, lokalnym społeczeństwie i podejmowaniu decyzji, w szczególności poprzez organizacje młodzieżowe.
6. Białą księgę w sprawie przyszłości Europy ⁽¹⁾, w której podkreśla się istotną rolę „wartości europejskich”.
7. Europejskie regionalne posiedzenie konsultacyjne pt. „Młodzież, pokój i bezpieczeństwo”, które odbyło się w Brukseli (Belgia) w dniach 25–27 września 2017 r., zorganizowane przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych we współpracy z Funduszem Ludnościowym ONZ, Biurem ONZ ds. Wspierania Budowania Pokoju i kluczowymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego.

BIORĄC POD UWAGĘ, ŻE:

8. Liczba młodych ludzi na świecie rośnie – obecnie na świecie żyje 1,8 mld dzieci i młodych ludzi (w wieku 15–24 lat), a do [2025 r.] będzie ich o 72 mln więcej.
9. Liczba młodych ludzi w Unii Europejskiej wynosi obecnie 88,9 mln (2016 r.).
10. W odnowionych ramach europejskiej współpracy na rzecz polityki młodzieżowej (2010–2018) wśród priorytetowych obszarów działań ujęto, między innymi kwestiami, „zaangażowanie” oraz „młodzież i świat”.
11. Program działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa ⁽²⁾ przedstawiony w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2250 (2015) jest istotny zarówno na szczeblu światowym, jak i europejskim. Europa jest jedną z najbardziej bezpiecznych części świata. Niemniej jednak problemy strukturalne mające wpływ na młodych ludzi w Unii Europejskiej, takie jak zmiana klimatu, katastrofy naturalne, handel ludźmi, ograniczone możliwości zatrudnienia i marginalizacja, wraz z rosnącym zagrożeniem w postaci radykalizacji postaw prowadzącej do aktów przemocy podważają pogląd, że Europa jest bezpiecznym i spokojnym kontynentem.
12. Młodych ludzi należy uznać za kluczowe podmioty w budowaniu demokracji, kreowaniu pokojowych narracji, tworzeniu spójności społecznej i propagowaniu wartości europejskich. Ważne jest, by uznać młodych ludzi i podmioty działające na rzecz młodzieży za kluczowych sojuszników i zaangażować ich w budowanie odporności w celu zwalczania tych problemów, utrzymania pokoju i zapobiegania przemocy oraz dążenia do stworzenia pokojowego i integracyjnego społeczeństwa. W tym kontekście praca z młodzieżą może mieć duże znaczenie w podkreślaniu potencjału, jakim dysponują młodzi ludzie, by odgrywać pozytywną rolę w tworzeniu bezpiecznego, spójnego i pokojowego społeczeństwa.

⁽¹⁾ Dok. 6952/17.

⁽²⁾ Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), strategia UNDP na rzecz młodzieży na lata 2014–2017: Wzmocnienie pozycji młodzieży a stabilna przyszłość (Nowy Jork, 2014)

PODKREŚLAJĄC, ŻE:

13. W dzisiejszym świecie ponad 600 milionów młodych ludzi żyje na terenach niestabilnych i dotkniętych konfliktami⁽¹⁾. Należą oni do najbardziej dotkniętych wielorakimi i często wzajemnie powiązаныmi formami przemocy, które nękają ich społeczności – od drobnych aktów przemocy po przestępczość zorganizowaną i brutalne, ekstremistyczne ataki terrorystyczne – przez co ponoszą ogromne i długotrwałe szkody w wymiarze ludzkim, społecznym i gospodarczym. Dlatego niezwykle ważne jest, by opracowywać i wdrażać polityki i programy, które umożliwią młodym ludziom rozwijanie odporności i pomagają ich integrować w społeczeństwie.
14. W wielu państwach europejskich odnotowuje się ostatnio wysoki poziom bezrobocia młodzieży i problemy powiązane z wykluczeniem społecznym. W rezultacie grupy młodych ludzi coraz częściej korzystają z takich form ekspresji jak negatywne formy populizmu, propaganda, mowa nienawiści i ksenofobia, które mogą prowadzić do brutalnego ekstremizmu, niszcząc naszą wielokulturową europejską tożsamość. Dlatego kluczowe znaczenie ma wspieranie młodych ludzi w wykorzystywaniu nowych możliwości, takich jak nowe technologie i cyfryzacja, i w mierzeniu się z wyzwaniami, takimi jak nieprawdziwe informacje i globalizacja.
15. Należy pamiętać o tym, że program działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa to nie tylko plan globalny – to również program europejski. W ujęciu ogólnym, młodzi ludzie w sposób całościowy pojmują zagadnienie utrzymania pokoju i w związku z tym odgrywają zasadniczą rolę w stawianiu czoła dotykającym ich różnym rodzajom przemocy, dyskryminacji i niesprawiedliwości, w tym przemocy domowej, przemocy uwarunkowanej płcią, propagandzie, wszelkim formom nękania, wczesnym i przymusowym małżeństwom, dyskryminacji etnicznej, brakowi szacunku – dzięki różnym instrumentom takim jak dialog międzykulturowy poprzez mobilność, praca z młodzieżą, wolontariat oraz uczenie się pozaformalne i nieformalne.
16. Młodzi ludzie są cennymi innowatorami i inicjatorami zmian, a ich wkład powinien spotykać się z aktywnym wsparciem; należy o niego zabiegać i uznać za niezbędny w budowaniu pokojowego społeczeństwa i wspieraniu demokratycznych rządów. Co więcej, zaangażowanie młodych ludzi propaguje uczestnictwo w życiu publicznym i aktywne obywatelstwo. Kluczową rolę w ich rozwoju odgrywają ponadto edukacja w zakresie obywatelstwa demokratycznego, w tym obywatelstwa cyfrowego, wraz z edukacją w zakresie praw człowieka, w tym na rzecz pokoju i krytycznego myślenia. W tym kontekście cenny wkład może wnieść współpraca między Unią Europejską a Radą Europy.

PODKREŚLAJĄC, ŻE:

17. Mobilność młodzieży ma zasadnicze znaczenie dla wymiany idei, szerzenia innowacji, radzenia sobie z bezrobociem i kwestiami społecznymi, ustanawiania silnych związków między ludźmi, wspierania rozwoju osobistego i zachęty do nabywania umiejętności miękkich i przekrojowych, a także dla propagowania kompetencji międzykulturowych oraz zwalczania uprzedzeń i dyskryminacji. W związku z tym należy ją wspierać w celu osiągnięcia integracyjnego, spójnego i bezpiecznego społeczeństwa dla wszystkich.
18. Istotną rolę w stawianiu czoła marginalizacji i radykalizacji młodzieży mają do odegrania praca z młodzieżą oraz uczenie się pozaformalne i nieformalne. Ponadto praca z młodzieżą przyczynia się do zwalczania marginalizacji i radykalizacji młodzieży i pozwala młodym ludziom lepiej rozumieć w praktyce prawa człowieka i wartości demokratyczne.
19. Bardzo ważne jest dalsze rozwijanie i propagowanie międzynarodowej współpracy wszystkich interesariuszy w tym ludzi młodych, osób pracujących z młodzieżą, liderów grup młodzieżowych i organizacji młodzieżowych z Unii Europejskiej i spoza niej, ponieważ współpraca taka wnosi wkład w budowanie zaufania i kształtowanie przyszłych stosunków w Europie i poza nią.

ZWRACA UWAGĘ NA NASTĘPUJĄCE OBSZARY DZIAŁAŃ:

A. Współpraca międzysektorowa oparta o innowacyjne metody komunikacji, wymianę dobrych praktyk i skuteczny dialog

20. Program działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa ma znaczenie dla wewnętrznych i zewnętrznych polityk UE dotyczących propagowania zrównoważonego rozwoju, pokoju i bezpieczeństwa oraz praw człowieka. Optymalizacja synergii i zapewnienie spójności pomiędzy reakcjami politycznymi na wyzwania pojawiające się na styku polityki wewnętrznej i zewnętrznej Unii mogą być osiągnięte jedynie w drodze połączonych wysiłków wielu interesariuszy.

⁽¹⁾ Karta edukacji obywatelskiej i edukacji o prawach człowieka Rady Europy.

W TYM KONTEKŚCIE RADA ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, KOMISJĘ EUROPEJSKĄ I EUROPEJSKĄ SŁUŻBĘ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH, BY W GRANICACH SWOICH KOMPETENCJI:

21. Propagowały współpracę międzysektorową – opartą o innowacyjne metody komunikacji, wymianę dobrych praktyk i skuteczny dialog – między sektorem młodzieży a różnymi obszarami polityki i stosownymi organami, tak by rozważyły one włączenie młodych ludzi, organizacji młodzieżowych i organizacji działających na rzecz młodzieży, jako cennych partnerów, we wzmacnianie społecznej i państwowej odporności i budowę spójnego społeczeństwa.
22. Wykorzystywały wiedzę fachową, propagowały innowacje i pogłębiały wielostronne partnerstwa między instytucjami UE, państwami członkowskimi, społeczeństwem obywatelskim, młodymi ludźmi i interesariuszami działającymi na rzecz młodzieży i interesariuszami z innych dziedzin poprzez wzmacnianie roli młodych ludzi w zakresie utrzymania pokoju.

Propagowały dialog, współpracę i wymianę dobrych praktyk między kluczowymi interesariuszami w związku z programem działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa – poprzez wzmocnienie komponentu dotyczącego globalnej współpracy w programie Erasmus + oraz innych mechanizmów dotyczących wymiany dobrych praktyk. Powinno to też zmobilizować młodych ludzi i stworzyć powiązania między organami decyzyjnymi, organizacjami młodzieżowymi i organizacjami dla młodzieży, które pracują na rzecz utrzymania pokoju oraz budowania spójnego i harmonijnego społeczeństwa.

B. Dążenie do spójnego i harmonijnego społeczeństwa: stosowanie podejścia opartego na faktach

23. W czasie gdy Europa stara się reagować na mowę nienawiści i ograniczać wszelkie formy przemocy, istotne jest rozwinięcie pokojowego dyskursu propagującego wspólne unijne wartości⁽¹⁾ poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i poszanowania praw człowieka.

W TYM KONTEKŚCIE RADA ZACHĘCA KOMISJĘ EUROPEJSKĄ I EUROPEJSKĄ SŁUŻBĘ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH, BY W GRANICACH SWOICH KOMPETENCJI:

24. Propagowały, analizowały i eksponowały dobre praktyki dotyczące roli młodych ludzi w zakresie utrzymywania pokoju i zapobiegania przemocy, traktując je jako źródło tworzenia wiedzy i cenne narzędzie pozwalające na zmianę „negatywnych narracji” dotyczących młodych ludzi. Na terenie Europy należy identyfikować i systematycznie gromadzić, w tym we współpracy z państwami członkowskimi w ramach serwisu internetowego Youth Wiki, wyniki jakościowe i oparte na dowodach przykłady dotyczące wkładu młodych ludzi w utrzymanie pokoju i solidarności.

C. Zapewnienie aktywnego i konstruktywnego uczestnictwa młodych ludzi w budowaniu pokojowych i integracyjnych społeczeństw

25. Aktywne i równe uczestnictwo (wspierane poprzez budowanie zdolności) młodych ludzi, zwłaszcza tych o mniejszych szansach, na wszystkich poziomach życia obywatelskiego i politycznego jest niezbędnym warunkiem budowania pokojowych, spójnych i równościowych społeczeństw. Duże znaczenie ma również wyeliminowanie ubóstwa i wykluczenia społecznego, które prowadzą do marginalizacji młodych ludzi.
26. Rośnie zrozumienie, że młodzi ludzie są inicjatorami zmian w zakresie zapobiegania konfliktom, propagowania włączenia społecznego i sprawiedliwości społecznej oraz utrzymania pokoju. Propagowanie pokoju i stabilności wymaga globalnego partnerstwa między wszystkimi interesariuszami, a jedną z kluczowych ról do odegrania mają w tym względzie młodzi ludzie i organizacje działające na rzecz młodzieży. Praca z młodzieżą ma również do odegrania ważną rolę w ramach budowania pokoju i promowania solidarności.

W TYM KONTEKŚCIE RADA ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, KOMISJĘ EUROPEJSKĄ I EUROPEJSKĄ SŁUŻBĘ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH, BY W GRANICACH SWOICH KOMPETENCJI:

27. Zwiększały za pomocą mechanizmów partycypacyjnych możliwości konstruktywnego uczestnictwa młodych ludzi w utrzymywaniu i propagowaniu pokoju i bezpieczeństwa na wszystkich szczeblach, gdy tylko i tam gdzie jest to możliwe.
28. Ułatwiały młodym ludziom, organizacjom młodzieżowym i innym interesariuszom dostęp do danych i wiedzy pochodzących z najnowszych analiz i rezultatów badań dotyczących uczestnictwa młodzieży w życiu demokratycznym w Europie.
29. Propagowały aktywne uczestnictwo młodych ludzi w społeczeństwie, w tym młodych ludzi o mniejszych szansach, oraz mobilność transgraniczną i kontakty między ludźmi, ułatwiając tym samym wymianę pomysłów i popularyzowanie innowacji za pośrednictwem obecnych i przyszłych programów.

⁽¹⁾ Zob. art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

W TYM KONTEKŚCIE RADA ZACHĘCA EUROPEJSKĄ SŁUŻBĘ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH, BY:

30. Kontynuowała prace w zakresie zaangażowania UE na rzecz programu działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa, a także na rzecz kluczowych zobowiązań międzyregionalnych⁽¹⁾, działając we współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych i innymi organizacjami międzynarodowymi, w tym prace w zakresie stopniowego ujmowania w ramy strategicznego partnerstwa UE–ONZ w sprawie roli młodzieży w budowaniu pokoju.

D. Podtrzymywanie i wspieranie międzykulturowego dialogu między młodzieżą w Europie i poza jej granicami

31. Dialog międzykulturowy ma wielorakie funkcje i może być uznany za narzędzie przyczyniające się do pokoju i bezpieczeństwa w UE i krajach z nią sąsiadujących. Uczestnictwo w dialogu międzykulturowym oferuje młodym ludziom różne możliwości, by przyjmować pozycję lidera, przyczyniać się do postępów w procesach pojednania, ograniczać uprzedzenia, nieporozumienia i dyskryminację wśród różnych grup, a także zwalczać mowę nienawiści i brutalny ekstremizm, przy wykorzystaniu podejścia opartego na prawach człowieka.

W TYM KONTEKŚCIE RADA ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, KOMISJĘ EUROPEJSKĄ I EUROPEJSKĄ SŁUŻBĘ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH, BY W GRANICACH SWOICH KOMPETENCJI:

32. Wspierały międzynarodową współpracę na rzecz młodzieży, dialog i wzajemne zrozumienie między młodymi ludźmi, osobami pracującymi z młodzieżą, liderami grup młodzieżowych, organizacjami młodzieżowymi i organizacjami działającymi na rzecz młodzieży⁽²⁾ w UE i spoza UE, uznając te działania za ważne narzędzie wspierania europejskiego obywatelstwa i procesów demokratyzacji.

E. Budowanie odporności i krytycznego myślenia poprzez uczenie się pozaformalne i nieformalne oraz podejście partnerskie

33. Należy wspierać wiedzę i świadomość młodych ludzi w dziedzinie wspólnych unijnych wartości⁽³⁾, takich jak poszanowanie demokracji, równości, praw człowieka, solidarności, obywatelstwa i różnorodności; należy też wspierać ich umiejętności korzystania z mediów i z informacji. Przyczynia się to do krytycznego myślenia oraz do budowania świadomości i zdobywania wiedzy o tym, w jaki sposób ekstremistyczne ugrupowania stosujące przemoc mogą wypaczać informacje i wykorzystywać je do szerzenia swojej propagandy.

34. Jak uzgodniono i wdrożono na forum Rady Europy, „edukacja w zakresie demokratycznego obywatelstwa i edukacja w zakresie praw człowieka są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się wspierają”⁽⁴⁾. Ta nieformalna metoda kształcenia i szkolenia jest instrumentem skupiającym się głównie na propagowaniu demokratycznych praw i obowiązków oraz aktywnego uczestnictwa w obywatelskich, politycznych, społecznych, ekonomicznych, prawnych i kulturalnych dziedzinach życia społecznego.

W TYM KONTEKŚCIE RADA ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, KOMISJĘ EUROPEJSKĄ I EUROPEJSKĄ SŁUŻBĘ DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH, BY W GRANICACH SWOICH KOMPETENCJI:

35. Rozważyły propagowanie i wzmacnianie, w stosownym czasie i miejscach, pojęcia „edukacji obywatelskiej i edukacji o prawach człowieka”, które mogłyby być wdrażane w formalnych i pozaformalnych środowiskach uczenia się oraz przy zastosowaniu podejścia partnerskiego, z poszanowaniem zasady pomocniczości i swobody kształcenia.

36. Nadal pogłębiały współpracę z Radą Europy w ramach umowy o partnerstwie.

⁽¹⁾ Inicjatywa „Youth Track” zainicjowana podczas 5. szczytu UA–UE oraz inicjatywa „Young Mediterranean Voice”.

⁽²⁾ Przez „organizacje młodzieżowe” rozumie się organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w których w skład organów koordynujących wchodzi głównie młodzi ludzie. Przez „organizacje działające na rzecz młodzieży” rozumie się organizacje społeczeństwa obywatelskiego, które świadczą usługi na rzecz młodych ludzi, ale ich organy koordynujące nie składają się wyłącznie z młodych ludzi.

⁽³⁾ Zob. art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

⁽⁴⁾ Karta edukacji obywatelskiej i edukacji o prawach człowieka Rady Europy (przyjęta jako zalecenie nr CM/Rec(2010)7 Komitetu Ministrów)

ZAŁĄCZNIK

Przyjmując niniejsze konkluzje, Rada PRZYWOŁUJE w szczególności:

1. Globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, ze szczególnym naciskiem na odporność.
2. Europejski konsensus w sprawie rozwoju/Konkluzje Rady w sprawie zrównoważonego rozwoju (2016 r.).
3. Kompleksowe podejście UE w zakresie płci, pokoju i bezpieczeństwa.
4. Zmienione wytyczne do unijnej strategii walki z radykalizacją postaw i werbowaniem terrorystów (dok. 9640/16 i 14276/16).
5. Konkluzje Rady w sprawie roli pracy z młodzieżą we wspieraniu rozwijania podstawowych umiejętności życiowych młodych ludzi, które ułatwiają im pomyślne wchodzenie w dorosłość, aktywne obywatelstwo i życie zawodowe (dok. 9624/17).
6. Konkluzje Rady w sprawie roli sektora młodzieżowego w zintegrowanym międzysektorowym podejściu do zapobiegania i zwalczania radykalizacji młodych ludzi prowadzącej do przemocy (dok. 9640/16).
7. Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019 (2015 r.).
8. Nieformalne posiedzenie szefów państw i rządów z 12 lutego 2015 r., na którym członkowie Rady Europejskiej wezwali do przyjęcia kompleksowego podejścia, w tym inicjatyw dotyczących między innymi integracji społecznej, które mają ogromne znaczenie dla zapobiegania radykalizacji prowadzącej do przemocy.
9. Deklarację przyjętą przez unijnych ministrów edukacji na nieformalnym posiedzeniu w Paryżu 17 marca 2015 r., w której zamieszczono wskazówki na temat tego, jak współpracować na szczeblu europejskim. Podkreślono w niej znaczenie wysiłków na rzecz zapobiegania i przeciwdziałania marginalizacji, nietolerancji, rasizmowi i radykalizacji oraz promowania aktywności obywatelskiej młodych ludzi i zachowania ram gwarantujących wszystkim równe szanse.
10. Konkluzje Rady w sprawie odnowionej strategii bezpieczeństwa wewnętrznego z 17 czerwca 2015 r., w których do priorytetów działań na kolejne lata zaliczono demobilizację, resocjalizację i de-/antyradikalizację (dok. 9416/15).
11. Plan prac UE na rzecz młodzieży na lata 2016–2018, który skupia się na większym włączeniu społecznym wszystkich młodych ludzi z uwzględnieniem podstawowych wartości europejskich oraz roli pracy z młodzieżą zarówno w świecie realnym, jak i cyfrowym.
12. Wspólne unijne sprawozdanie Rady i Komisji z 2015 r. w sprawie młodzieży dotyczące „realizacji odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018)”, w którym podkreślono, że młodzi ludzie powinni mieć szansę dorastać w pluralistycznych i nastawionych na integrację społeczeństwach, funkcjonujących w oparciu o europejskie wartości demokratyczne. W tym wspólnym unijnym sprawozdaniu uwidoczniono również potrzebę dalszego wzmocnienia pozycji młodych ludzi ze wszystkich środowisk, zwłaszcza tych, którzy zagrożeni są wykluczeniem społecznym.
13. Współpracę między Komisją Europejską a Radą Europy w ramach umowy o partnerstwie.
14. Europejską agendę bezpieczeństwa z 28 kwietnia 2015 r., w której Komisja uznaje zaangażowanie młodych ludzi za kluczowy czynnik w zapobieganiu radykalizacji, poprzez promowanie wartości europejskich i sprzyjanie włączeniu społecznemu, i w której wspomniano również o sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw (RAN) – ogólnounijnej zintegrowanej sieci umożliwiającej wymianę doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań, które ułatwiają wczesne wykrywanie radykalizacji oraz opracowanie strategii zapobiegania i odwodzenia na szczeblu lokalnym.
15. Rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie zapobiegania radykalizacji oraz rekrutacji obywateli europejskich przez organizacje terrorystyczne.
16. Rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2250 (2015) w sprawie młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa.
17. 125. sesję Komitetu Ministrów – Plan działania Komitetu Ministrów (Bruksela, 19 maja 2015 r.), CM(2015) 74 final, w sprawie zwalczania brutalnego ekstremizmu i radykalizacji prowadzącej do terroryzmu wraz z planem działania ONZ na rzecz zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi.

18. Wytyczne w sprawie zaangażowania młodych ludzi w budowanie pokoju opracowane przez działającą przy ONZ Międzyagencyjną Grupę Roboczą ds. Młodzieży i Budowania Pokoju.
-